

6. RKK-TABBLADEN

In de voorgaande hoofdstukken zijn de ontwerpprincipes voor de samenhang, de dijken, de deelgebieden en de bijzondere plekken aan bod gekomen. In dit hoofdstuk zijn deze ontwerpprincipes, de toetsingscriteria voor ruimtelijke kwaliteit, samengevat per thema in een aantal tabbladen. De RKK-tabbladen bevatten een abstract kaartbeeld waarop de dragers van de ruimtelijke kwaliteit zijn afgebeeld. De RKK-tabbladen zijn rechtstreeks opgenomen in de startnotitie als toetsingskader voor de m.e.r.-studie.

BLAUW, GROEN & GOUD + IDENTITEIT MUNNIKENLAND

ontwerp met de kernkwaliteiten de samenhang tussen de water-, natuur- en cultuuropgave

kernkwaliteiten

- versterk de karakteristieken van het rivierenlandschap: rivier - uiterwaard - oeverwal - kom
- benut de identiteit van de Waal: grootste zandrivier Rijndelta, belangrijkste scheepvaartrivier wereld
- ontwikkel de diversiteit aan natuurwaarden, benut het verschil tussen hoog- en laagdynamische rivierprocessen
- behoud de leegte: respecteer de rust, ruimte, stilte, duisternis en landelijkheid
- behoud en ontwikkel de cultuurhistorie: diverse ontginningsperiodes, Slot Loevestein en de NHW met als centrale thema's de strijd tegen het water en de verdediging van het vaderland met het water

opgave BLAUW, GROEN & GOUD

- wateropgave is leidend: minimaal 11 cm waterstanddaling bij MHW door dijkverlegging en uiterwaardvergraving
- rivierdynamiek stuurt de natuur: realisatie van de EHS en RVZ, ontwikkelen hoog- en laagdynamische riviernatuur
- cultuurhistorie als leitmotiv: ontwikkeling van de cultuurhistorische waarden is leidend voor de inrichting
- kansen voor gebruik: ontwikkel toerisme en recreatie als belangrijkste sociaal-economische drager

maak Munnikenland onderdeel van het groter geheel

Munnikenland ligt op de kruising van de Waal en de Nieuwe Hollandse Waterlinie.

De identiteit van deze beide landschapsstructuren moet de hoofdlijnen van de toekomstige inrichting bepalen.

versterk de identiteit en verscheidenheid van Munnikenland

Ontwikkel de karakteristieke ruimtelijke opbouw van Munnikenland:

dijken

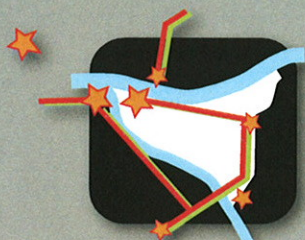
- maak de verlegging van de winterdijk de sleutelkeuze in het ontwerpproces: stap 1 in de planvorming
- benut de historische dijkstructuur voor de toekomstige inrichting: ruimtelijke en functionele structuurdrager

deelgebieden

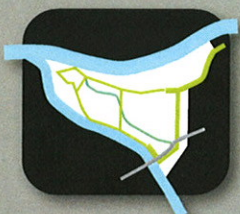
- Polder Het Munnikenland: buitenpolder + laagdynamische riviernatuur + historische ontginning
- Den Nieuwendijk & de Boezem van Brakel: moerasnatuur + identiteit NHW + openheid
- De Waarden bij Loevestein: buitenpolder + laagdynamische riviernatuur + historische ontginning + openheid
- Brakelse Benedenwaarden: natuurlijk uiterwaardenlandschap, hoge dynamiek van de Waal + openheid
- Gandelwaard: natuurlijk uiterwaardenlandschap, getijdendynamiek + openheid

bijzondere plekken

- versterk de bijzondere cultuurhistorische plekken als identiteitsdragers, met Slot Loevestein als belangrijkste 'icoon'

kruising Waal-NHW

raamwerk van dijken

deelgebieden

bijzondere plekken

beleidskader: Nota Ruimte, Nationaal Landschap, Belvedere, Belvoir, PKB Ruimte voor de Rivier, Streekplan, Lineiperspectief

dienst landelijk gebied

voor ontwikkeling en beheer

BLAUW: de wateropgave is leidend

dijkverlegging

stem het nieuwe dijktracé af op de karakteristieken van het landschap

- plaats de dijk in historisch perspectief van dijk aanleg: Meidijk, Den Nieuwendijk, Deltadijk
- pas de nieuwe dijk in in de noord-zuidstructuur van het landschap (dijken, verkaveling)
- maak de nieuwe dijk één geheel met de bestaande winterdijken: continuïteit
- maak van de dijk een scherpe grens tussen binnen- en buitendijks landschap: contrast
- maak een lange termijn keuze voor het nieuwe dijktracé: duurzaamheid
- maak de nieuwe winterdijk toegankelijk

2 buitenpolders

behoud, herstel en benut de zomerdijken

- maak twee buitenpolders (omringd door kades): polder Munnikenland en Waarden bij Loevestein
- benut de zomerdijken voor variatie in natuurontwikkeling door het creëren van verschillen in peildynamiek
- benut de zomerdijken als wandelpromenades
- benut waterpassages in de dijk als ontwerpogave: maak markante plekken

Den Nieuwendijk

behoud en ontwikkel Den Nieuwendijk

- respecteer de ecologische, cultuurhistorische en ruimtelijke kwaliteiten
- markeer Den Nieuwendijk als hoofdverdedigingslijn van de Nieuwe Hollandse Waterlinie
- benut de dijk als recreatieroute, in het netwerk van de Nieuwe Hollandse Waterlinie

watersturing

stem watersturing af op de karakteristieken van rivier en landschap

- benut het natuurlijk reliëfpatroon van geulen en richels in de Brakelse Benedenwaarden en de Gandelwaard: gebruik reliëfvolgende maaiveldverlaging om ruimte voor water te maken
- maak gebruik van vlakvormige afstroming in de buitenpolders van Het Munnikenland en de Waarden bij Loevestein (komgebied)

GROEN: laat de rivierdynamiek de natuurontwikkeling sturen

uiterwaarden

buitenpolders

Boezem

ontwikkel riviernatuur in de Brakelse Benedenwaarden

- afgestemd op hoge dynamiek van de Waal
- benut het natuurlijk reliëfpatroon van geulen en richels
- met respect voor de natuurwaarden van de Bloemplaat en overige bronpopulaties

ontwikkel riviernatuur in de Gandelwaard

- afgestemd op de getijdedynamiek en de lage dynamiek van de Afgedamde Maas
- benut het natuurlijk reliëfpatroon van geulen en richels

ontwikkel laagdynamische riviernatuur in de buitenpolders

- in samenhang met het historisch zomerdijken- en ontginningspatroon
- stem natuurontwikkeling af op variatie in de ondergrond
- verbeter de natuurlijke inrichting van de zandputten en tichelgaten

behoud en ontwikkel de natuurwaarden van de Boezem van Brakel

- met aandacht voor verbetering van de kwelsituatie
- kwelsloten en wielen zijn 'blijf-af gebieden' door de hoge natuurwaarden
- onderzoek uitbreidingsmogelijkheden van de boezem aan de zuid- en westzijde
- stem af op de schootsvelden en inundatievlakten van de NHW

onderzoek mogelijkheden inzet agrariërs natuurontwikkeling en beheer

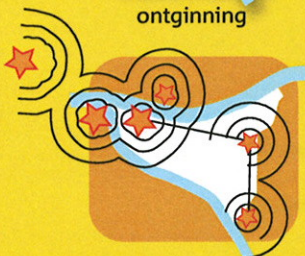
- als ambitie is in de visie aangegeven dat de hoofdfunctie van Munnikenland natuur wordt. Bij het inzetten van begrazing kan in het m.e.r. ook worden onderzocht of het inscharen van vee door agrariërs een mogelijkheid is. In het binnendijkse gebied zal in het m.e.r. ook een variant worden getoetst waarbij landbouwkundig gebruik aan de orde blijft.

GOUD: gebruik cultuurhistorie als leitmotiv

ontginning

NHW & openheid

Schouwendijk & Loevestein

landmarks

benut de kenmerken van de diverse fasen van historische ontginning voor de herinrichting

- houd de diverse fasen van dijkaanleg zichtbaar en gebruik deze in de inrichting
- benut historische kavelpatronen van de buitenpolders Het Munnikenland en de Waarden bij Loevestein
- maak verdwenen cultuurhistorische plekken beleefbaar:
 - het voormalig kasteel Munnikenland, het Rechthuis, verdrongen buurtschap en 't Munnikenhof.
- respecteer en benut historische relictten, zoals inundatiesluizen, het Hoekse Sluisje en de Amerikaanse windrotors

ontwikkel de Nieuwe Hollandse Waterlinie

- versterk de beleving van Den Nieuwendijk als hoofdverdedigingslijn en neem deze op in het recreatief netwerk
- respecteer de ecologische, cultuurhistorische en ruimtelijke kwaliteiten van Den Nieuwendijk
- behoud en versterk de openheid van de schootsvelden van de batterijen Brakel en Poederoijen en Slot Loevestein
- creëer een zichtrelatie tussen de batterijen van Brakel en Poederoijen onderling en tussen de batterij Brakel en Slot Loevestein
- maak de inundatievelden beleefbaar, zowel ten westen als ten oosten van Den Nieuwendijk
- benut de batterijen van Poederoijen en Brakel voor recreatie
- zorg voor een goede inpassing van de NHW in de reconstructie van de N322

benut Slot Loevestein voor het versterken van de identiteit van Munnikenland

- verbeter de zichtbaarheid van Slot Loevestein
- versterk het toeristisch-recreatief concept van de Vestingdriehoek
- geef de omgeving van Slot Loevestein een kwalitatief hoogwaardige inrichting

maak van de Schouwendijk dé karakteristieke belevingsroute door Munnikenland

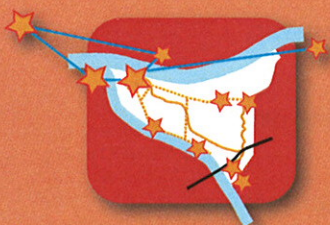
- met aandacht voor het historisch tracé en de verbetering van de bereikbaarheid van Slot Loevestein

benut landmarks voor oriëntatie en herkenbaarheid

- graansilo's, schoorsteen steenfabriek, silhouet Woudrichem, Slot Loevestein

KANSEN VOOR GEBRUIK

concentratiepunten

ontwikkel toerisme en recreatie als belangrijkste sociaal-economische drager

- versterk het concept van de Vestingdriehoek
- stem af op de recreatieve ontwikkeling van de NHW
- benut verdwenen cultuurhistorische plekken, zoals het kasteel, het Rechthuis, Munnikenhof
- stem af op de ontwikkeling van het recreatief transferium (Maasdijk)
- stem af op omgevingsplannen, zoals de haven van Brakel
- zorg voor landschappelijke inpassing van nieuwe functies

verbeter de recreatieve toegankelijkheid

- over de wal en over het water
- voor natuurvorsers en cultuurzoekers
- regisseer rust en drukte door het maken van een recreatieve zoning, afgestemd op natuur- en cultuurwaarden, zorg voor een passende recreatieve infrastructuur met bijbehorende parkeervoorzieningen.
- houd de bereikbaarheid van Slot Loevestein (over de weg) ten minste gelijkwaardig aan de huidige situatie en onderzoek mogelijkheden voor verbetering

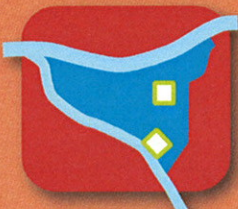
natuurbeheer

onderzoek de toekomst voor de landbouw

- bij het inzetten van begrazing voor natuurbeheer kan in het m.e.r. ook worden onderzocht of het inscharen van vee door agrariërs een mogelijkheid is. In het binnendijkse gebied zal in het m.e.r. ook een variant worden getoetst waarbij landbouwkundig gebruik aan de orde blijft.

waarborg het functioneren en de veiligheid van het pompstation van DZH en bedrijventerrein Munnikenland

- het DZH-terrein bevindt zich in het zoekgebied voor de dijkverlegging, het bedrijventerrein valt buiten het projectgebied. Voor beide terreinen geldt, dat wanneer ze in het winterbed komen te liggen, dat de veiligheid, bereikbaarheid en het functioneren gewaarborgd dient te worden.
- zorg voor landschappelijke inpassing van de inrichtingsmaatregelen
- onderzoek in het vervolgetraject welke maatregelen noodzakelijk zijn voor de veiligheid van het NAM-terrein dat ten noorden van het bedrijventerrein Munnikenland ligt (in het projectgebied).

DZH en fabriek

combineer ontgroning met natuurontwikkeling en ruimte voor de rivier

- zorg voor afstemming tussen het planproces Munnikenland en de lopende ontgrondingsafspraken

waarborg de scheepvaart

- de scheepvaart op de Waal mag niet belemmerd worden door maatregelen in het plangebied

MUNNIKENLAND
dragers van ruimtelijke kwaliteit

 raamwerk van dijken en kades

 uiterwaarden
natuurlijk rivierpatroon
geulen en richels

 (buiten)polder
door kades omgeven
middeleeuws verkavelingspatroon
inundatievlakte waterlinie

 boezem van Brakel
Den Nieuwendijk
hoofdverdedigingslijn NHW
moeras, wielen, watergangen
inundatievlakte NHW

 bijzondere plekken

 open schootsvelden en zichtlijnen

dienst landelijk gebied
voor ontwikkeling en beheer

Waterschap
Rivierenland

**Waterschap Rivierenland werkt aan het Project Munnikenland
in een samenwerkingsverband met**

Programmadirectie Ruimte voor de Rivier
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Gemeente Zaltbommel
Provincie Gelderland
Rijkswaterstaat
Projectbureau Nieuwe Hollandse Waterlinie
Dienst Landelijk Gebied

Waterschap Rivierenland

Postbus 599
4000 AN Tiel
Telefoon (0344) 649 090
www.waterschaprivierenland.nl

oktober 2007

begrazingsgebied

ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier
ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier
ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier
ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier
ruimte voor de rivier ruimte voor de rivier

Dijkverlegging Munnikenland is één van de 41 maatregelen van het programma Ruimte voor de Rivier. In dit programma werken regionale overheden en het Rijk samen om het rivierengebied beter te beschermen tegen overstromingen door de rivieren meer ruimte te geven. Zie: www.ruimtevoorderivier.nl en www.ruimtevoorderivier.nl/munnikenland